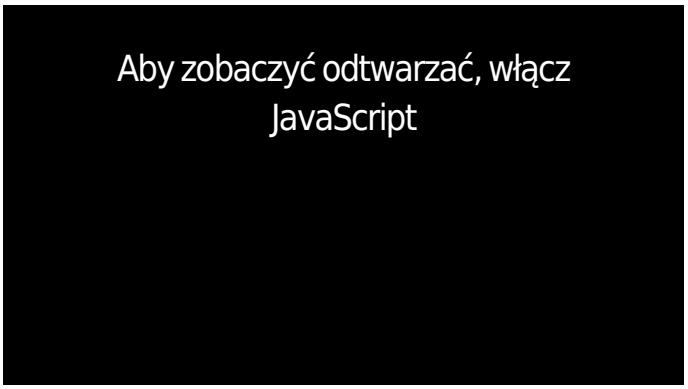
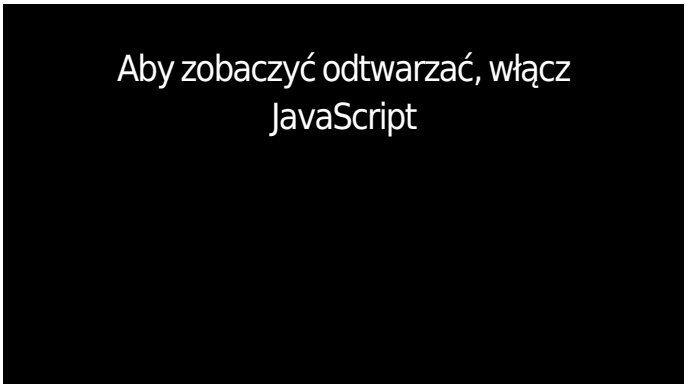
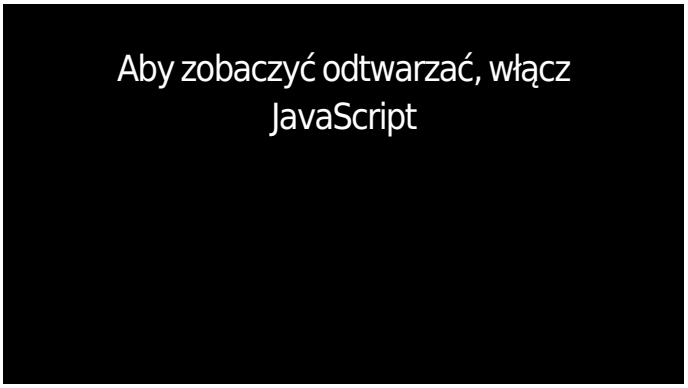
Opowiedziane

https://opowiedziane.ipn.gov.pl/ahm/wspomnienia/53361,Niedzielski-Eugeniusz.html
2026-11-12, 13:59

Świadek historii
Eugeniusz Niedzielski

Sygnatura

N0801

W relacji między innymi

Kapitan Wojska Polskiego ps. „Nead", żołnierz 1 Polskiej Dywizji Pancernej generała Stanisława Maczka.

Jest koniec 1941 roku. W Związku Sowieckim trwa formowanie Polskich Sił Zbrojnych pod dowództwem generała Władysława Andersa. W ich szeregi chcą wstąpić również przebywający na zesłaniu Eugeniusz Niedzielski wraz ze swoim ojczymem. Zgodnie z przyjętą procedurą jako pierwszy przed komisją wojskową staje starszy wiekiem ojczym. Polski oficer bez zastrzeżeń przyjmuje zgłoszenia obu mężczyzn. Jednak rosyjski członek komisji odrzuca kandydaturę Eugeniusza, zwracając się do niego lekceważąco: „Smarkaczu, uciekaj!". Zrozpaczony Eugeniusz wraca do miejsca, w którym mieszka u uzbeckiego gospodarza. Gdy matka pyta go, dlaczego płacze, opowiada jej o całym zajściu. Wówczas zaradna kobieta sporządza dokument z nazwiskiem syna, najprawdopodobniej zawierający informacje, które miały umożliwić mu przyjęcie do wojska. Następnego dnia Eugeniusz ponownie udaje się przed komisję wojskową. Tym razem zasiadają w niej inni oficerowie. Zarówno Polak, jak i Rosjanin, po zapoznaniu się z dokumentem, wyrażają zgodę na przyjęcie go do wojska. Niebawem Eugeniusz Niedzielski wraz z innymi młodymi mężczyznami zostaje załadowany do pociągu. Rozpoczyna się jego droga z „nieludzkiej ziemi" ku wolności i walczącej Europie – szlak, który po latach nazwany zostanie „Szlakiem Nadziei".
Po latach, zapytany o najważniejszy dzień w swoim życiu, pan Eugeniusz bez wahania odpowiada: „Najważniejsze było to, że uciekliśmy z Rosji. Moja mama (…) chciała uratować mi życie. Bo jeśli tego ona nie zrobiłaby, z tym papierkiem, to ja bym może zginął w Rosji".

Data urodzenia

01.09.1923 r.

Data nagrania
21.08.2026 r.

Miejsce nagrania
Dom świadka, Londyn, Wielka Brytania

Realizacja
Biuro Edukacji Narodowej; Biuro Współpracy Międzynarodowej

Temat
Belgia, bitwy, deportacje i łagry, Emigracja, Francja, II Rzeczpospolita, II Wojna Światowa, Kresy, Okupacja sowiecka, Polacy na frontach, PSZ na Zachodzie, Szlaki Nadziei, Wielka Brytania, Wojsko Polskie, Wołyń

Język
Polski

Biogram świadka

EUGENIUSZ NIEDZIELSKI

Poprzedni Strona
Następny Strona